

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederim.

Züleyha Gülüm

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye hem taraf olduğu uluslararası sözleşmeler hem de Anayasayı esas alarak kanun önünde herkesin eşit bireyler olduğunu ve eşit hak ve özgürlüklere sahip olduğunu taahhüt altına almıştır. Ancak ulusal mevzuatta eşitlik ilkesine aykırı hükümler dayatılmakta; cinsiyet kimliğine, cinsel yönelime, ırka, inanca, siyasi görüşe ve diğer farklılıklara göre ayrımcı politikalar uygulanmaktadır.

Bunun bir örneği de yürürlükteki Ceza İnfaz Kanunu'dur. 5275 Sayılı İnfaz Kanunu'nun 2. Maddesinde '*infazda eşitlik*' temel ilke olarak belirlenmişse de, devamındaki hükümler ayrımcı ve erkek egemen bir akılla düzenlenmiştir.

Nitekim İnfaz Kanunu'nun 16/ 4 ile '*hapis cezasının infazı, gebe olan veya doğurduğu tarihten itibaren bir yıl altı ay geçmemiş bulunan kadınlar hakkında geri bırakılır. Çocuk ölmüş veya anasından başka birine verilmiş olursa, doğumdan itibaren iki ay geçince ceza infaz olunur*' denilmektedir. Toplumsal cinsiyet rollerine bağlı ve tamamen çocuğu kadının sorumluluğunda gören bir yaklaşımla ele alınan madde; bir infaz ertelenme koşulu olarak çocuğun yükümlülüğünü tek başına kadına yükletmekte ve bu durum kadının özgürlüğünü tehdit eden bir hale dönüşmektedir. Mevcut madde ile, çocuğun anneden başka birine verilmesi hali, kadının infaz ertelenmesine engel bir hal olarak düzenlenmektedir.

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	-Kadın Erkek Fırsat EőitliĐi -Sağlık, Aile, Çalıőma ve Sosyal İőler
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 21 Nisan 2022	Esas No: 2/4407

T B M M KANUNLAR VE KARARLAR BSK.LIĐI
20 Nisan 2022
Huntara:

TBMM GENEL BAŐKAN
20 Nisan 2022
No: 1003603
EBVS ye KAYDEDİLMİŐTİR

Halbuki çocuk annede kalsın ya da kalmasın bakım sorumluluğu anne-baba açısından eşittir. Madde, erkeğin ortak sorumluluktan kaçınmasına ve bakım emeğini tamamen kadına bırakmasına zemin oluşturmaktadır.

Öte yandan doğumdan sonra için belirlenen '*bir yıl altı ay*' yetersiz bir süredir. Nitekim Dünya Sağlık Örgütü ve UNİCEF emzirme süresinin, ilk altı aydan sonra uygun besin takviyeleri ile birlikte 2 yaş üzerine kadar sürdürülmesini tavsiye etmektedir. Bu süreler dikkate alındığında kadınların hapisane koşullarda sağlıklı koşullarda beslenmesi ve bebeklere uygun gıdayı temin edebilmeleri oldukça güçtür. Dolayısıyla teklif metninde bu sürenin en az '*iki yıl*' olması yönünde bir değişiklik önerilmiştir.

Yine çocuğun yaşamını yitirmesi halinde infaza doğumdan '*iki ay*' sonrasında devam edilmesi, kadın için psikolojik açıdan makul bir süre değildir. Doğum esnasında veya sonrasında çocuğun yaşamını yitirmesi kadın için oldukça elem vericidir. Dolayısıyla kadının yaşadığı travmatik olaydan kısa bir süre sonra hapisaneye girmesine sebep olacak bu süre değiştirilerek, kadına psikolojik destek alabileceği veya olağan yaşamına yeniden adapte olacağı bir süre tanınmalıdır.

Öte yandan yine, İnfaz Kanunu'nun 16/5. Maddesi '*Kapalı ceza infaz kurumuna girdikten sonra gebe kalanlardan koşullu salıverilmesine altı yıldan fazla süre kalanlar ile eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli sayılanlar hakkında dördüncü fıkra hükümleri uygulanmaz.*' Diyerek mahpus kadınların cinsel özgürlükleri cinsiyetçi bir tutumla cezalandırılmak istenmektedir. Öne sürülen '*altı yıl*' sınırının gebe kalan kadınlar açısından niçin ve neye göre belirlendiği belirsizdir. Ayrıca '*eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli sayılma*' ölçütü de idarenin keyfi kararlarına bırakılmıştır. Dolayısıyla, kadınların ceza ertelemesini engelleyen bu maddenin tamamen kaldırılması gerekmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1: İnfaz Kanunu Madde 16/4'teki mevcut düzenleme; toplumsal cinsiyet rollerine bağlı ve çocuğu tamamen kadının sorumluluğunda gören bir yaklaşımla ele alınmıştır. Düzenleme bu haliyle, bir infaz ertelenme koşulu olarak çocuğun yükümlülüğünü tek başına kadına yükleterek kadının özgürlük hakkını tehdit eden bir hale dönüşmektedir. Teklif maddesiyle, kadının infaz erteleme olanağını engelleyen ve cinsiyetçi bir tutumla düzenlenen mevcut madde değiştirilmiştir.

Yine, doğumdan sonra için belirlenmiş '*bir yıl altı ay*' yetersiz bir süredir. Uluslararası sağlık örgütleri emzirme süresinin, ilk altı aydan sonra uygun besin takviyeleri ile birlikte 2 yaş üzerine kadar sürdürülmesini tavsiye etmektedir. Bu süreler dikkate alındığında kadınların hapisane koşullarda sağlıklı koşullarda beslenmesi ve bebeklere uygun gıdayı temin edebilmeleri oldukça güçtür. Teklif metninde bu sürenin en az '*iki yıl*' olması yönünde bir değişiklik önerilmiştir. Çocuğun yaşamını yitirmesinden '*iki ay*' sonra kadının hapisaneye gönderilmesi de, kadının psikolojik destek alabileceği veya olağan yaşamına yeniden adapte olabileceği bir süre olmadığından teklif metniyle '*altı ay*' olarak değiştirilmiştir.

Öte yandan İnfaz Kanunu'nun 16/5 maddesi, hapisaneye girdikten sonra gebe kalan kadınlardan koşullu salıverilmesine altı yıldan fazla süre kalanlar ile eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli sayılanların infaz ertelemeğini engellemektedir.

Mevcut madde ile, mahpus kadınların hapisaneye girdikten sonraki cinsel özgürlükleri cinsiyetçi bir tutumla cezalandırılmak istenmektedir. Öne sürülen '*altı yıl*' sınırının ise niçin ve neye göre belirlendiği belirsizdir. Ayrıca '*eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli sayılma*' ölçütü de idarenin keyfi kararlarına bırakılmıştır. Dolayısıyla teklif maddesiyle; kadınların ceza ertelemeğini engelleyen bu maddenin tamamen kaldırılması gerekmektedir.

MADDE 2: Bu hüküm yürütme maddesidir.

MADDE 3: Bu hüküm yürürlük maddesidir.

CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDAKİ KANUN'DA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 16 ıncı maddesinin 4 üncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş; 5 inci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

(4) Hapis cezasının infazı, gebe olan veya doğurduğu tarihten itibaren iki yıl geçmemiş bulunan kadınlar hakkında geri bırakılır. Çocuk ölmüş olursa doğumdan itibaren altı ay geçince ceza infaz olunur'

MADDE 2: Bu kanunu Cumhurbaşkanı yürütür.

MADDE 3: Bu kanun yayınladığı tarihte yürürlüğe girer.